

WYCHOWANIE - OPIEKA - PROFILAKTYKA

w Gimnazjum nr 1 im. Jana III Sobieskiego w Malborku

(2016-2019)

Dział 1: Szkolny Program Wychowawczy

Rozdział I

CELE OGÓLNE

1. Nauczyciele dążą do wszechstronnego rozwoju ucznia jako nadrzędnego celu pracy edukacyjnej. Edukacja szkolna polega na harmonijnej realizacji przez nauczycieli zadań w zakresie nauczania, kształcenia umiejętności i wychowania. Zadania te stanowią wzajemnie uzupełniające się i równoważne wymiary pracy każdego nauczyciela.
2. Program wychowawczy szkoły zakłada przede wszystkim kształtowanie akceptowanych społecznie postaw dzieci i młodzieży, przygotowanie do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie, wspierając w tym zakresie obowiązki rodziców.
3. Nauczyciele w swojej pracy wychowawczej zmagają się do tego, aby w uczniach:
 - 1) rozwijać wrażliwość estetyczną, indywidualne zdolności twórcze, pozytywny sposób patrzenia na świat i siebie, tolerancję dla ludzi różnych ras i kultur, szacunek dla pracy innych i swojej, aktywność twórczą, motywację do poszukiwania własnych wzorców,
 - 2) pobudzać ciekawość poznawczą, otwartość wobec innych, działania w różnych sytuacjach, formułowanie samodzielnych wniosków i sądów,
 - 3) umacniać wiarę we własne siły, poczucie związku z domem, rodziną, wspólnotą szkolną, ojczyzną i kulturą, poczucie odpowiedzialności za siebie i za innych,
 - 4) kształtować empatię, asertywność, samoocenę, pracę zespołową, właściwe nawyki, obowiązkowość, systematyczność, zainteresowania czytelnicze i kulturalne.
4. Aby w toku pracy wychowawczej osiągnąć zamierzone cele, nauczyciele kształtują odpowiednie umiejętności oraz dobierają takie formy pracy, w których uczniowie będą aktywnie uczestniczyć.

Rozdział II

CELE WYCHOWAWCZE

5. Do głównych celów wychowawczych i zadań Samorządu Uczniowskiego zalicza się:
 - 1) Wychowanie w duchu i poszanowaniu godności ludzkiej:
 - a) kształtowanie właściwych postaw moralnych opartych na chrześcijańskim systemie wartości,
 - b) kształtowanie wrażliwości na potrzeby innych ludzi poprzez uczenie tolerancji i empatii,
 - c) respektowanie praw człowieka oraz przyjętych norm i zasad,
 - d) kształtowanie poczucia własnej wartości i pewności siebie z uwzględnieniem takich składników jak: bezpieczeństwo fizyczne; bezpieczeństwo emocjonalne; świadomość własnej tożsamości; poczucie przynależności; świadomość, że umiemy coś zrobić i że nasze życie ma sens.
 - 2) Przygotowanie do świadomego i aktywnego udziału w życiu społecznym:
 - a) kształtowanie postaw społeczno-patriotycznych,
 - b) kształcenie umiejętności współpracy i współdziałania w zespole oraz odpowiedzialności za siebie i innych,
 - c) uczenie skutecznego komunikowania się w różnych sytuacjach,
 - d) rozwijanie samorządności uczniowskiej poprzez uczenie stosowania procedur i mechanizmów demokratycznych,
 - e) uczenie samodzielnego świadomego kierowania swoim postępowaniem oraz ponoszenia odpowiedzialności za swoje działanie.
 - 3) Integracja środowiska uczniowskiego i szkolnego, tworzenie tradycji szkoły oraz kreowanie jej pozytywnego wizerunku w lokalnym środowisku:
 - a) organizowanie imprez angażujących całą społeczność szkolną,

- b) kształtowanie właściwych relacji między członkami społeczności szkolnej,
- c) udział w imprezach lokalnych i rozwijanie współpracy między uczniami różnych szkół.

Rozdział III

TREŚCI WYCHOWAWCZE DLA POSZCZEGÓLNYCH ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH

- 6. Do głównych treści wychowawczych zalicza się w szczególności:
 - 1) Żyję wśród ludzi – człowiek jako istota społeczna, natura i godność człowieka.
 - 2) Odpowiadam za siebie i innych – wrażliwość moralna i estetyczna.
 - 3) Jestem uczniem Gimnazjum nr 1, Polakiem i Europejczykiem – poczucie tożsamości regionalnej i narodowej.
 - 4) Zaplanuj swoją karierę – wychowanie do aktywnego udziału w życiu zawodowym.
 - 5) Moje miejsce w rodzinie – wychowanie do życia w rodzinie.
 - 6) Chcę być zdrowy, sprawny i wolny od nałogów – wychowanie zdrowotne, profilaktyka uzależnień i promocja zdrowego stylu życia.
 - 7) Jak cię widzą, tak cię piszą – kultura osobista.

Rozdział IV

POWINNOŚCI WYCHOWAWCÓW KLASOWYCH

- 7. Wychowawca w swoich działaniach przede wszystkim ma obowiązek:
 - 1) kierować się dobrem dziecka,
 - 2) utrzymywać stały i systematyczny kontakt z rodzicami lub prawnymi opiekunami ucznia (w formie zebrań klasowych, konsultacji i rozmów indywidualnych),
 - 3) dążyć do poznania fizycznego i psychospołecznego środowiska ucznia,
 - 4) integrować uczniów poprzez tworzenie więzi w zespole klasowym,
 - 5) wspierać i modelować świadomość moralną swoich wychowanków,
 - 6) prowadzić działania profilaktyczne przeciwko uzależnieniom i zagrożeniom współczesnego świata,
 - 7) promować zdrowy styl życia,
 - 8) wspierać i poszukiwać akceptowanych społecznie sposobów rozwiązywania sytuacji problemowych, włączając w to także rodziców,
 - 9) aktywnie uczestniczyć w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczego.

Rozdział V

ZASADY WSPÓŁPRACY Z RODZICAMI

- 8. Współpraca szkoły z rodzicami odbywa się poprzez Radę Rodziców, a także grupowe i indywidualne kontakty nauczycieli z rodzicami, mających na celu włączanie ich do aktywnego uczestnictwa w życiu szkoły w różnych formach. Wychowawcy klas na początku każdego roku szkolnego spotykają się z rodzicami uczniów w celu zaprezentowania oferty edukacyjnej, zasad funkcjonowania szkoły oraz sposobów kontaktowania się nauczycieli z rodzicami w trakcie roku.
- 9. Wychowawcy na początku każdego roku szkolnego przekazują rodzicom terminy konsultacji nauczycieli obowiązujące w danym roku.

Rozdział VI

POWINNOŚCI RODZICÓW

- 10. Rodzice lub prawni opiekunowie są odpowiedzialni za realizację obowiązku szkolnego swoich dzieci, jak również za niezbędne wyposażenie dziecka do szkoły.
- 11. Rodzice lub prawni opiekunowie dziecka ponoszą materialną odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez dziecko.
- 12. Rodzice lub prawni opiekunowie dziecka mają przede wszystkim obowiązek:
 - 1) uczestniczyć w zebraniach klasowych i konsultacjach, ponadto zgłaszać się na wezwania wystosowane przez szkołę,
 - 2) zapewnienia dziecku warunków umożliwiających przygotowanie do zajęć szkolnych,
 - 3) respektować orzeczenia poradni pedagogicznych, w tym specjalistycznych,
 - 4) propagować profilaktykę uzależnień i współpracować w tym zakresie ze szkołą,
 - 5) zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne,
 - 6) ścisłej współpracy z wychowawcą i nauczycielami,
 - 7) dbać o stosowny strój dziecka do szkoły,

- 8) nadzorować pracę swojego dziecka na rzecz szkoły w przypadkach rażącego naruszenia obowiązków ucznia.

Rozdział VII POWINNOŚCI UCZNIA

13. Uczeń ma przede wszystkim obowiązek:
 - 1) systematycznie uczestniczyć w zajęciach lekcyjnych i w ramach swoich możliwości zdobywać wiedzę oraz rozwijać swoje umiejętności,
 - 2) kulturalnie odnosić się do wszystkich pracowników szkoły, okazywać szacunek osobom dorosłym i innym uczniom,
 - 3) wypełniać prośby i polecenia wszystkich pracowników szkoły, jeżeli nie naruszają jego godności osobistej,
 - 4) uzupełniać braki wynikające z nieobecności na zajęciach lekcyjnych,
 - 5) dbać o mienie szkolne,
 - 6) dbać o estetykę swojego wyglądu i higienę osobistą,
 - 7) godnie reprezentować szkołę.
14. Uczniom zabrania się:
 - 1) stosowania na terenie szkoły i poza nią używek (takich jak papierosy, alkohol, narkotyki, dopalacze oraz inne substancji psychoaktywnych),
 - 2) gier hazardowych na terenie szkoły i poza nią;
 - 3) używania telefonów komórkowych w czasie zajęć lekcyjnych (telefon w trakcie ich trwania powinien być wyłączony),
 - 4) na terenie szkoły wyzywającego i prowokującego makijażu, uczesania, stroju, obuwia na wysokim obcasie, ozdób i biżuterii oraz farbowania włosów i malowania paznokci,
 - 5) inicjować sytuacje stwarzające zagrożenie dla zdrowia i życia innych uczniów i dla nich samych.

Rozdział VIII PRZYWILEJE UCZNIOWSKIE

15. Do najważniejszych przywilejów uczniów należy:
 - 1) „Szczęśliwy numerka” – każdy uczeń może skorzystać ze „szczęśliwego numerka” na zasadach określonych przez Samorząd Uczniowski.
 - 2) Każdy uczeń może bez podania przyczyny jeden raz w okresie klasyfikacyjnym na początku lekcji zgłosić nauczycielowi nieprzygotowanie do zajęć, bez żadnych konsekwencji.
 - 3) Każdy uczeń ma prawo uczestniczyć w dyskotekach szkolnych.
 - 4) Każdy uczeń ma prawo w sposób bierny lub aktywny uczestniczyć w imprezach sportowych.
 - 5) Każdy uczeń o nienagannym zachowaniu ma prawo kandydować do Samorządu Uczniowskiego.
 - 6) Uczniowie o nienagannym zachowaniu mogą korzystać z siłowni i sali gimnastycznej po zajęciach lekcyjnych raz w miesiącu przez 2 godziny w terminie wyznaczonym przez nauczycieli wychowania fizycznego.
 - 7) Każdy uczeń ma prawo do korzystania z komputerów oraz Internetu w czytelni szkolnej.

Rozdział IX KARY

16. Wobec uczniów stosuje się następujące kary:
 - 1) Uczeń, który opuszcza zajęcia szkolne bez usprawiedliwienia, traci przywilej zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji.
 - 2) Uczeń zachowujący się niekulturalnie zostanie ukarany poprzez upomnienie udzielone przez nauczyciela, naganę udzieloną przez dyrektora w obecności całej szkoły, a w przypadku powtarzającego się niekulturalnego zachowania uczeń traci kolejne przywileje.
 - 3) Uczeń niszczący mienie szkolne jest zobowiązany do naprawienia wyrządzonej szkody na własny koszt lub finansowego jej pokrycia.
 - 4) Wobec ucznia, który pali papierosy stosuje się następujące kary:
 - a) prace społeczne na rzecz szkoły pod nadzorem rodziców,
 - b) obniżenie oceny zachowania,
 - c) wdrożenie procedur prawnych – skierowanie wniosku do sądu o demoralizację.
 - 5) Wobec ucznia, który posiada lub używa alkohol, narkotyki, dopalacze lub inne substancje psychoaktywne, wdraża się procedury prawne – skierowanie do sądu wniosku o demoralizację.
 - 6) Wobec ucznia, który bierze udział w grach hazardowych na terenie szkoły lub poza nią, stosuje się następujące kary:

- a) upomnienie przez nauczyciela,
 - b) nagana udzieloną przez dyrektora w obecności całej szkoły,
 - c) obniżenie oceny zachowania.
- 7) Uczniowi używającemu telefonu komórkowego w czasie zajęć lekcyjnych nauczyciel odbiera telefon i powiadamia o tym fakcie rodzica lub prawnego opiekuna ucznia. Po przybyciu rodzica do szkoły nauczyciel zwraca mu odebrany uczniowi telefon.
- 8) Wobec ucznia, który jest sprawcą przemocy (werbalnej, czynnej, emocjonalnej, cyberprzemocy) stosuje się następujące kary:
- a) upomnienie wychowawcy,
 - b) nagana udzieloną przez dyrektora w obecności całej szkoły,
 - c) obniżenie oceny zachowania,
 - d) wdrożenie procedur prawnych – skierowanie wniosku do sądu o demoralizację,
 - e) w przypadku stosowania cyberprzemocy - czasowy zakaz korzystania w szkole z dostępu do Internetu oraz zakaz przynoszenia do szkoły elektronicznych urządzeń telekomunikacyjnych.

Rozdział X

ZWYCZAJE I OBYCZAJE SZKOLNE

17. W szkole istnieją następujące zwyczaje i obyczaje szkolne:
- 1) Dni Patrona Szkoły- coroczne obchody związane z nadaniem szkole sztandaru oraz imienia króla Jana III Sobieskiego.
 - 2) Turniej Wiedzy i Umiejętności dla uczniów klas pierwszych i drugich.
 - 3) Belferki – nagrody przyznawane nauczycielom przez uczniów z okazji Dnia Edukacji Narodowej.
 - 4) Dzień otwarty szkoły – prezentacja dorobku oraz oferty edukacyjnej.
 - 5) Smocze Łódzie- konkurencja sportu wodnego o puchar Burmistrza Miasta Malborka.
 - 6) Dzień Samorządności – festyn organizowany przez Samorząd Uczniowski.
 - 7) Srebrna Tarcza- nagroda przyznawana uczniom kończącym szkołę za szczególne osiągnięcia.

Rozdział XI

PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW WYCHOWAWCZYCH

18. W szkole stosuje się następujące procedury osiągnięcia celów wychowawczych:
- 1) Zespół wychowawczy - kolektywne poszukiwanie rozwiązania jakiejś kwestii lub podjęcie zbiorowej decyzji.
 - 2) Rozmowa wychowawcza, pogadanka, dyskusja, poruszająca wydarzenia bieżące z życia klasy, problemy szkolne, polityczno-społeczne, moralne.
 - 3) „Burza mózgów” - swobodnie wypowiedziane propozycje rozwiązań bez rygorów realności lub ich wykonalności.
 - 4) Rozmowa kierowana - delikatne naprowadzanie na wyciąganie przez młodzież prawidłowych wniosków i rozwiązań.
 - 5) Przekonywanie z doradztwem - logiczna argumentacja własnego sądu.
 - 6) Inscenizacje (psychodramy i socjodramy) - rozwiązywanie sytuacji konfliktowych lub trening pożądanych zachowań uczniów.
 - 7) Zajęcia oddziaływujące na psychikę dzieci i młodzieży, zajęcia socjoterapeutyczne, ćwiczenia i gry uspołeczniające, ćwiczenia mimiki, psychozabawy w parach, wzmocnienia pozytywne.
 - 8) Formy aktywności i ekspresji twórczej, monolog, dialog, opowiadanie, krótkie przedstawienia sceniczne, prezentacje własnych fascynacji i zainteresowań.
 - 9) Zastosowanie tekstu literackiego - literatura wybierana przez młodzież lub podpowiadana przez nauczyciela i zaakceptowana przez młodzież, artykuły prasowe poruszające problemy nastolatków.
 - 10) Zastosowanie środków audiowizualnych - oglądany film lub wysłuchane słowo jest punktem wyjścia do rozwinięcia działalności wychowawczej, rozwiązania problemu.
 - 11) Wykorzystanie wytworów pracy uczniów - konkursy, quizy, plebiscyty, zajęcia w plenerze, gazetki, albumy, wystawki, spotkania autorskie.
 - 12) Prezentowanie osiągnięć zespołowych - apele, akademie, festiwale, projekty edukacyjne, spotkania z rodzicami, zajęcia pozalekcyjne.
 - 13) Techniki pisemne - użycie kwestionariusza, swobodne wypowiedzi pisemne, badania ankietowe, wywiady, referaty i opracowania uczniowskie.
 - 14) Spotkania z interesującymi ludźmi - z przedstawicielami świata kultury, sportu, władz, branży zawodowej i szkolnej, itp.

- 15) Praca wychowawcza w terenie - grupy zwiadowcze, zabawa w poszukiwanie pamiątek, zwiedzanie miejsc pamięci narodowej, muzeów, wystaw tematycznych, wycieczki turystyczno-krajoznawcze, prace użyteczne społecznie, akcje ekologiczne.
- 16) Prowadzenie zajęć warsztatowych na tematy związane z profilaktyką i preorientacją zawodową.
- 17) Zajęcia integrujące grupę klasową.
- 18) Nawiązywanie kontaktów i współpracy z instytucjami zajmującymi się pomocą, tj. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Rejonowym Urzędem Pracy.

Rozdział XII

ZASADY WSPÓŁPRACY WYCHOWAWCZEJ Z SAMORZADAMI I INSTYTUCJAMI DZIAŁAJĄCYMI NA RZECZ WYCHOWANIA I OPIEKI

19. W szczególnych przypadkach szkoła może współpracować z innymi instytucjami działającymi na rzecz wychowania i opieki według następujących zasad:
 - 1) powoływanie zespołów interdyscyplinarnych w sytuacjach szczególnie trudnych,
 - 2) uzyskiwanie pomocy materialnej, prawnej i opiekuńczej od instytucji działających na rzecz wychowania i opieki w zależności od potrzeb.

Rozdział XIII

EWALUACJA SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

20. W szkole stosowane są następujące metody ewaluacji:
 - 1) coroczna ankieta Szkolnego Programu Wychowawczego przeprowadzana wśród wszystkich uczniów pod koniec każdego roku szkolnego,
 - 2) analiza dokumentacji szkolnej (uwag i frekwencji uczniów), w tym dokumentacji pedagoga szkolnego,
 - 3) analiza obserwacji przeprowadzonych przez nauczycieli dotycząca postaw uczniowskich,
 - 4) analiza informacji zwrotnych od rodziców dotycząca postaw ich dzieci,
 - 5) analiza sytuacji wychowawczej szkoły.

Dział 2: Szkolny Program Profilaktyki

WIZJA SZKOŁY

Szkoła to bezpieczne miejsce, w którym uczniowie, rodzice i nauczyciele spotykają się, by w atmosferze wzajemnej akceptacji i współpracy rozwijać swój twórczy potencjał.

MISJA SZKOŁY

- *Szkoła wypracowuje skuteczne sposoby radzenia sobie z zagrożeniami społecznymi w oparciu o współpracę uczniów, rodziców i nauczycieli.*
- *Współpracuje z instytucjami i osobami w środowisku lokalnym dla podniesienia skuteczności własnych działań.*
- *Uczy swoich wychowanków umiejętności psychospołecznych koniecznych, by potrafili oni osiągać sukces i satysfakcję życiową w społecznie akceptowany sposób i zgodnie z uznawaną przez siebie hierarchią wartości.*

WSTĘP

Gimnazjum nr 1 w Malborku realizuje Program Profilaktyki od początku istnienia szkoły, który stanowi odrębny, ale w dalszym ciągu spójny z Programem Wychowawczym, obszar działalności szkoły - wspomaga wychowawczą oraz dydaktyczną funkcję szkoły.

Analiza Szkolnego Programu Profilaktyki realizowanego w latach 2011 – 2014, jego skuteczności oraz diagnoza aktualnych problemów dowodzą, że zmiany w wiedzy, postawach i zachowaniach uczniów istotnie zachodzą, zatem kierunek oddziaływań jest właściwy.

Obecny Szkolny Program Profilaktyki na lata 2015-2018, którego celem jest tworzenie bezpiecznej szkoły, jest kontynuacją wcześniejszych programów, a wprowadzenie nowych zadań posłużyć ma podniesieniu jego jakości oraz skuteczności.

Powstał w oparciu o istniejące potrzeby środowiska szkolnego oraz zagrożeń mogących płynąć ze środowiska lokalnego i obejmuje całą społeczność szkolną – uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły oraz rodziców.

Program jest zgodny z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

Program uwzględnia formy i działania określone w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla miasta Malborka oraz w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii.

Zapobieganie zjawisku narkomanii w Gimnazjum nr 1 w Malborku obejmuje przede wszystkim zakres profilaktyki pierwszorzędowej, skierowanej do wszystkich uczniów, polegającej na promocji zdrowego stylu życia oraz doskonaleniu umiejętności psychospołecznych.

Obejmuje też zakres profilaktyki drugorzędowej, którą adresujemy do uczniów z grupy podwyższonego ryzyka - przejawiających różnego rodzaju dysfunkcje.

Realizacja programu spoczywa na wszystkich nauczycielach, przy współpracy specjalistów i instytucji działających na rzecz zdrowia dziecka i rodziny.

DIAGNOZA W ZAKRESIE WYSTĘPUJĄCYCH W ŚRODOWISKU SZKOLNYM CZYNNIKÓW CHRONIĄCYCH ORAZ CZYNNIKÓW RYZYKA

1. Diagnoza dotyczy rozpoznania sytuacji wychowawczej, występujących w szkole oraz środowisku lokalnym zagrożeń oraz czynników chroniących. Przeprowadzono ją w oparciu o:
 - raport z ewaluacji sytuacji wychowawczej oraz występujących w szkole zagrożeń,
 - Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla miasta Malborka na rok 2016 (z dnia 30 listopada 2015 r.),
 - analizę dokumentacji szkolnej,
 - rozmowy indywidualne z uczniami, nauczycielami i rodzicami,
 - obserwacje uczniów w obszarach funkcjonowania szkolnego, w domu i w społeczności lokalnej,
 - informacje uzyskane z instytucji pozaszkolnych, w szczególności od ośrodków pomocy społecznej, Sądu Rodzinnego i Nieletnich, kuratorów sądowych, poradni pedagogicznych, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień, Policji, Młodzieżowego Ośrodka Kuratorskiego, poradni specjalistycznych,
 - zajęcia profilaktyczne i wychowawcze w poszczególnych klasach.
2. Czynniki ryzyka występujące w środowisku szkolnym:
 - dysfunkcje w rodzinie, w szczególności złe warunki ekonomiczne, problem alkoholowy w rodzinie, zaburzone więzi, eurosieroctwo, samotne rodzicielstwo, zaburzona hierarchia wartości i nieudolność wychowawcza,
 - niepowodzenia szkolne,

- absencja na zajęciach szkolnych, w szczególności opuszczanie zajęć szkolnych bez usprawiedliwienia,
 - zachowania aspołeczne,
 - zaburzone relacje rówieśnicze,
 - brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
 - zaburzenia zachowania i emocji (agresja, przemoc, inicjacje alkoholowe, eksperymentowanie z narkotykami, dopalaczami, samookaleczanie),
 - cyberprzemoc,
 - niska samoocena,
 - przynależność do destrukcyjnych grup rówieśniczych,
 - brak nawyków konstruktywnego spędzania czasu wolnego,
 - psychofizyczne dysfunkcje rozwojowe uczniów,
 - prawdopodobne kontakty uczniów szkoły z osobami zażywającymi narkotyki, dopalacze, bądź inne środki chemiczne i roślinne o działaniu psychoaktywnym.
3. Czynniki chroniące występujące w środowisku szkolnym:
- silne więzi rodzinne,
 - zainteresowanie nauką szkolną, aspiracje edukacyjne,
 - regularne praktyki religijne,
 - zainteresowania oraz przynależność do konstruktywnych grup rówieśniczych,
 - pozytywne relacje z dorosłymi (autorytety),
 - właściwa hierarchia wartości,
 - promowanie zdrowego stylu życia.

GŁÓWNE CELE SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

1. Podnoszenie kwalifikacji, doskonalenie umiejętności wychowawczych nauczycieli.

Cele operacyjne:

Nauczyciel

- stanowi swoją osobą przykład dla uczniów,
 - potrafi integrować społeczność szkolną, tworzyć system wsparcia dla młodzieży promującej zdrowy styl życia,
 - rozumie i potrafi wykorzystać siłę poszczególnych okresów adolescencji,
 - zna czynniki ryzyka i czynniki chroniące przed zagrożeniami,
 - potrafi identyfikować zachowania problemowe i skutecznie je rozwiązywać,
 - zna i potrafi stosować w praktyce metody pracy z grupą,
 - posiada i potrafi wykorzystać umiejętności psychospołeczne w pracy wychowawczej z uczniem (integracja klasy, skuteczna komunikacja, jasne stawianie granic, rozwiązywanie konfliktów),
 - wykorzystuje aktywizujące metody nauczania,
 - potrafi nawiązać partnerskie relacje z rodzicami,
 - potrafi dokonywać okresowej samooceny w zakresie potrzeb i zasobów umiejętności wychowawczo – profilaktycznych, a płynące z tego wnioski motywują go do doskonalenia swoich metod pracy.
2. Rozwijanie asertywności i umiejętności rozwiązywania konfliktów wśród uczniów.

Cele operacyjne:

Uczeń

- potrafi odmówić spożywania używek, preferować własny świadomy styl życia,
- dostrzega zagrożenie życia ze strony nałogów i złych nawyków,
- potrafi radzić sobie z problemami, wie kogo prosić o pomoc,
- dostrzega wartości pozytywnych postaw w życiu człowieka,
- potrafi rozpoznawać uczucia, wyrażać je i radzić sobie z emocjami,
- potrafi określić swoje granice i uznawać granice innych osób,
- dokonuje własnych wyborów i bierze za nie odpowiedzialność,
- stosuje inne niż przemoc metody rozwiązywania konfliktów,
- akceptuje prawo innych do własnego zdania oraz poglądów,
- umie przyznać się do błędów, przeproszać i przebaczać.

3. Współpraca z rodzicami.

Cele operacyjne:

Rodzic

- czuje się partnerem wychowawcy w pracy z dzieckiem,

- zna cechy okresu rozwojowego swojego dziecka,
- zna czynniki ryzyka i czynniki chroniące dzieci przed zagrożeniami,
- rozumie swoją rolę w działaniach profilaktycznych wobec dziecka,
- potrafi rozpoznawać objawy zastosowanych przez dziecko używek,
- wie, gdzie może szukać pomocy w przypadku wystąpienia trudności wychowawczych,
- dostrzega potrzebę towarzyszenia i wspomagania w karierze szkolnej swojego dziecka,
- rozumie swoją rolę w minimalizowaniu ograniczeń swojego dziecka wynikających z nieprawidłowości rozwojowych.

PLAN DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

DZIAŁANIA SKIEROWANE NA NAUCZYCIELI

Problem	Zadanie	Formy i metody realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
Trudności w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i konstruktywnym rozwiązywaniu konfliktów	Doskonalenie umiejętności wychowawczych w pracy z młodzieżą	Szkolenia warsztatowe: „Jak skutecznie radzić sobie ze złością?” „Doskonalenie umiejętności wychowawczych”	pracownicy PPP	cały okres realizacji programu
		Posiedzenia zespołów wychowawczych	dyrekcja pedagog wychowawcy	cały okres realizacji programu
Trudności we współpracy z rodzicami	1. Doskonalenie komunikacji interpersonalnej 2. Kształtowanie partnerskich relacji z rodzicami 3. Motywowanie rodziców do nawiązywania współpracy z wychowawcą, szkołą	Udostępnianie scenariuszy spotkań z rodzicami	pracownicy PPP pedagog wychowawcy, nauczyciele pedagog	według potrzeb rodziców
		Zebrania i indywidualne spotkania z rodzicami	kadra pedagogiczna	cały okres realizacji programu
Zagrożenia współczesnego świata (uzależnienia, depresja, demoralizacja, wczesna inicjacja seksualna, cyberprzemoc)	1. Poszerzanie wiedzy na temat istniejących zagrożeń 2. Kształtowanie empatii wśród uczniów 3. Motywowanie nauczycieli do współpracy w imprezach promujących zdrowy styl życia 4. Tworzenie przyjaznego, zintegrowanego środowiska szkolnego	Udostępnianie literatury z zakresu profilaktyki (scenariusze, opracowania)	biblioteka pedagog wychowawcy nauczyciel wdźwzr	cały okres realizacji programu
		Szkolenia w ramach WDN	pedagog pielęgniarka szkolna	w każdym roku realizacji programu
		Zajęcia integracyjno – adaptacyjne	pedagog, wychowawcy klas pierwszych	początek każdego roku szkolnego
		Imprezy klasowe i ogólnoszkolne	Rada Pedagogiczna Samorząd Uczniowski Rada Rodziców	cały okres realizacji programu
Narkomania (narkotyki, dopalacze, leki)	1. Poszerzanie wiedzy na temat istniejących środków psychoaktywnych, akcesoriów 2. Doskonalenie kompetencji wychowawczych	Szkolenie edukacyjno-informacyjne z zakresy istniejących na rynku substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy Wymiana doświadczeń	pracownicy Sanepidu, policji, pedagog szkolny	II okres roku szkolnego
		Szkolenia w ramach WDN	Rada Pedagogiczna, pedagog, pracownicy PPP	cały okres realizacji programu
Wiek rozwojowy dzieci i młodzieży oraz związane z nim trudności osobowościowe	Poszerzanie wiedzy psychologicznej na temat okresu adolescencji	Szkolenie nauczycieli na temat zachowań problemowych wynikających z okresu dorastania w ramach WDN	pedagog, Rada Pedagogiczna	cały okres realizacji programu
Niepowodzenia szkolne uczniów wynikające ze specyficznych trudności w uczeniu się, innych dysfunkcji uczniów	Poszerzanie wiedzy nt. potrzeb uczniów oraz skutecznych metod pracy z nimi	Zespoły wychowawcze informujące o potrzebach oraz zasobach psychofizycznych uczniów	pedagog	cały okres realizacji programu (początek każdego roku szkolnego)

DZIAŁANIA SKIEROWANE NA UCZNIÓW

Problem	Zadania	Formy i metody realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
Uzależnienia	1. Wprowadzanie problematyki antyuzależnieniowej 2. Mechanizmy uzależnień 3. Promowanie zdrowego stylu życia	Pogadanki w klasach, zajęcia warsztatowe	wychowawcy pedagog przy współpracy CPiTU	cały okres realizacji programu
		Udział w Malborskim Przeglądzie Spektakli Profilaktycznych	wychowawcy pedagog	kwiecień 2015-2018
		Lekcje wychowawcze z wykorzystaniem scenariuszy zajęć profilaktycznych	wychowawcy	cały okres realizacji programu
		Realizacja muzyczno – słownych programów artystycznych o charakterze profilaktycznym	artystyczne instytucje pozaszkolne	cały okres realizacji programu(w zależności od środków)
Narkomania	1. Kształtowanie postaw promujących zdrowy styl życia (aktywność fizyczna, zdrowe odżywianie, budowanie relacji osobowych, dbałość o równowagę psychospołeczną) 2. Przybliżenie skutków fizycznych eksperymentowania ze środkami zmieniającymi świadomość, toksynami 3. Kształtowanie oraz wzmacnianie konstruktywnego, stabilnego systemu wartości 4. Minimalizowanie problemu eksperymentowania ze środkami psychoaktywnymi wśród uczniów	Modelowanie przykładem własnym prozdrowotnych zachowań, podczas wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych	wszyscy nauczyciele	cały rok szkolny
		Przekaz treści edukacyjno-wychowawczych, dotyczących narkotyków, dopalaczy i innych substancji zmieniających świadomość, szczególnie podczas realizacji zajęć edukacyjnych z chemii, biologii, zajęć profilaktycznych z pedagogiem szkolnym	nauczyciele chemii, biologii, wychowawcy klas, pedagog	cały rok szkolny
		Koła przedmiotowe, koła zainteresowań, zdw, zajęcia religii, etyki, wdzw, gddw	wszyscy nauczyciele	cały rok szkolny
		Konsultacje terapeuty uzależnień Grupa wsparcia programu FRED	terapeuta uzależnień CPiTU	cały rok szkolny
Specyficzne trudności w uczeniu się (dysleksja) oraz inne dysfunkcje	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej	Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne Zajęcia wyrównawcze Terapia pedagogiczna	nauczyciele pedagog pracownicy PPP	cały okres realizacji programu, w zależności od potrzeb
1. Przemoc i agresja 2. Przemoc rówieśnicza z wykorzystaniem telefonu komórkowego, Internetu	1. Kształtowanie społecznie aprobowanych form rozładowywania napięcia emocjonalnego 2. Poszerzanie wiedzy uczniów o dozwolonym i zabronionym działaniu w zakresie korzystania z technologii informacyjnych i komunikacyjnych	Reagowanie na każdy przejaw przemocy Trening technik: mediacji negocjacji (modelowanie)	wszyscy pracownicy szkoły pedagog, nauczyciele prowadzący	cały okres realizacji programu
		Zajęcia pozalekcyjne	pedagog nauczyciele prowadzący zajęcia	cały okres realizacji programu
		Udział uczniów w treningu ART	pracownicy PPP	cały okres realizacji programu
		Zajęcia warsztatowe pod nazwą „Przemoc i agresja – Jak im się przeciwstawić?”	pedagog terapeuci PPP	listopad 2015
		Prezentacje multimedialne nt. „Cyberprzemoc”	wychowawcy nauczyciele biblioteki	cały okres realizacji programu
1. Słabe umiejętności zachowań asertywnych 2. Niska samoocena 3. Trudności w podejmowaniu decyzji dotyczących dalszej nauki	1. Kształtowanie umiejętności psychospołecznych 2. Kształtowanie świadomego i trafnego planowania kariery i roli zawodowej	Zajęcia integracyjno – adaptacyjne	pedagog	wrzesień/październik każdego roku realizacji programu
		Udział w treningu pewności siebie	pracownicy PPP	drugi okres każdego roku realizacji programu
		Zajęcia warsztatowe oraz działania wspierające system doradztwa zawodowego	doradca zawodowy PPP pedagog	
Brak zainteresowań	1. Diagnozowanie umiejętności i mocnych stron uczniów 2. Rozwijanie zainteresowań	Zajęcia pozalekcyjne	nauczyciele prowadzący zajęcia pozalekcyjne	cały okres realizacji programu
		Modelowanie zachowań uczniów poprzez przykład własny nauczycieli	nauczyciele- pasjonaci	
		Przeprowadzenie corocznej ankiety wychowawczej	pedagog	maj każdego roku realizacji programu
		Trening twórczości z elementami nowoczesnych technik uczenia się	pracownik PPP nauczyciele prowadzący zajęcia	

		Działalność kół zainteresowań Realizacja projektów edukacyjnych	nauczyciele opiekunowie projektów	cały okres realizacji programu
Demoralizacja	1. Zapobieganie występowaniu zachowań problemowych. 2. Kształtowanie postaw społecznie akceptowanych	Współpraca z rodzicami Współpraca z instytucjami zajmującymi się zachowaniami problemowymi młodzieży (sąd, kuratorzy, Policja)	Rada Pedagogiczna pedagog specjaliści PPP kuratorzy sądowi inspektor Policji ds. nieletnich	cały okres realizacji programu, w zależności od potrzeb
		Przekazywanie informacji na temat prawnych konsekwencji zachowań problemowych	pedagog inspektor Policji ds. nieletnich	
		Interwencje kryzysowe w sytuacjach szczególnie trudnych	Rada Pedagogiczna dzielnicowy pedagog wychowawcy	

DZIAŁANIA SKIEROWANE NA RODZICÓW

Problem	Zadania	Formy i metody realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
Zaburzone relacje „rodzic – dziecko”	Uświadamianie rodzicom roli więzi rodzinnych	Współpraca z wychowawcami, pedagogiem, psychologiem i innymi specjalistami PPP Trening rozwoju umiejętności wychowawczych „Szkola dla rodziców”	wychowawcy pedagog pracownicy PPP pracownicy PPP	cały okres realizacji programu o terminie decyduje PPP w Malborku
Okresy rozwojowe młodzieży	Poszerzanie wiedzy na temat przebiegu okresu rozwojowego	Konsultacje, poradnictwo, spotkania ze specjalistami na terenie szkoły i PPP	wychowawcy psycholog pedagog pracownicy PPP	cały okres realizacji programu
Zagrożenia współczesnego świata	1. Poszerzanie wiedzy na temat czynników chroniących przed demoralizacją 2. Zwiększanie umiejętności rozpoznawania objawów towarzyszących spożyciu substancji psychoaktywnych 3. Kształtowanie umiejętności eliminowania zachowań agresywno - przemocowych realizowanych przy użyciu technologii komunikacyjnych w szkole i poza nią	Współpraca z wychowawcami, pedagogiem, psychologiem, specjalistami z PPP Szkolenie na temat „Jak rozpoznać czy moje dziecko bierze narkotyki?” Współpraca z wychowawcami, pedagogiem Spektakl teatralny nt. cyberprzemocy	wychowawcy pedagog psycholog specjaliści z PPP wychowawcy pedagog teatr profilaktyczny	cały okres realizacji programu termin uzależniony od CPiTu i zainteresowania rodziców cały okres realizacji programu raz w roku
Narkomania	1. Poszerzenie wiedzy na temat substancji psychoaktywnych 2. Zapoznanie i podkreślenie wagi i wzmacnianie czynników chroniących dzieci przed ryzykiem uzależnienia 3. Zwiększanie umiejętności rozpoznawania objawów towarzyszących spożyciu substancji psychoaktywnych 4. Rozwój kompetencji wychowawczych	Szkolenie na temat <i>Jak rozpoznać, czy moje dziecko bierze narkotyki?</i> Współpraca z wychowawcami, pedagogiem, specjalistami PPP oraz CPiTu Szkola dla Rodziców przy CPiTu i PPP	przedstawiciele Policji, pracownik Sanepidu, pedagog szkolny pracownicy PPP i CPiTu pracownicy - specjaliści CPiTu i PPP	cały rok szkolny
Opuszczanie zajęć lekcyjnych bez usprawiedliwienia	Ograniczenie zjawiska wagarowania uczniów	Profilaktyczne rozmowy z rodzicami nt. ich odpowiedzialności za realizowanie obowiązku szkolnego dziecka Przybliżanie skutków wagarowania	wychowawcy pedagog	cały okres realizacji programu
Niepowodzenia szkolne uczniów mających specjalne potrzeby rozwojowe, edukacyjne	Czuwanie nad realizacją zaleconych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej	Spotkania z rodzicami, informowanie o konieczności realizowania zaleconych form pomocy, informowanie o postępach	nauczyciele prowadzący zajęcia wychowawcy pedagog	w zależności od potrzeb ucznia

DZIAŁANIA WSPOMAGAJĄCE REALIZACJĘ PROGRAMU PROFILAKTYKI W SZKOLE

1. W szkole podejmuje się następujące działania wspomagające realizację programu profilaktyki:
 - jasno określone zasady zakazu używania narkotyków, alkoholu i papierosów przez uczniów,
 - określone konsekwencje w przypadku stosowania tych środków,
 - określone zasady i konsekwencje dotyczące agresji, prześladowania czy wymuszania stosowanego przez uczniów,
 - przyjazne nastawienie nauczycieli do uczniów,
 - monitorowanie stosowanych metod profilaktycznych w szkole i sprawdzanie ich skuteczności.

EWALUACJA I MONITOROWANIE PROGRAMU PROFILAKTYKI W SZKOLE

1. Ewaluacja kształtująca
 - uzyskanie informacji o przebiegu realizacji programu profilaktycznego,
 - poznanie ewentualnych trudności i braków, które występują w trakcie realizacji,
 - określenie nastawienia uczestników (uczniów, nauczycieli, rodziców) do realizacji programu.
2. Ewaluacja końcowa:
 - dokonanie oceny w zakresie wiedzy i umiejętności nabytych przez uczestników programu profilaktycznego,
 - uzyskanie opinii (od uczestników) o wartości zrealizowanego programu profilaktycznego.
3. KRYTERIA
Kryterium zgodności:
 - zgodność efektów programu z założonymi celami,
 - zgodności celów programu z potrzebami (adresatów programu),
 - zgodność wiedzy i umiejętności nabytych przez uczestników programu z zaplanowanymi w programie.Kryterium efektywności:
 - zmniejszenie ilości zachowań (ryzykownych) u młodzieży,
 - poprawa atmosfery szkoły (w zakresie przewidzianym w programie),
 - wzrost kompetencji wychowawczych u nauczycieli i rodziców.
4. METODY ZBIERANIA INFORMACJI
Metody bezpośrednie:
 - obserwacja, analiza dokumentów szkolnych, analiza osiągnięć uczniów, wywiady i informacje zwrotne.Metody pośrednie:
 - badania kwestionariuszowe - ankiety i opisy.

Dział 3: Strategie działań zapobiegawczych i interwencyjnych wobec młodzieży zagrożonej uzależnieniem

Za realizację Strategii odpowiedzialni są wszyscy pracownicy Gimnazjum nr 1 w Malborku, a koordynatorem i osobą odpowiedzialną jest dyrektor szkoły.

1. Systematyczne prowadzenie w środowisku szkoły edukacji prozdrowotnej, promocji zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia wśród młodzieży, rodziców i nauczycieli.

- 1) W Gimnazjum nr 1 w Malborku systematycznie prowadzona jest edukacja prozdrowotna, promocja zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia. Działania w tym zakresie prowadzone są przez wszystkich pracowników szkoły w ramach realizacji:
 - a) Szkolnego Programu Wychowawczego,
 - b) Szkolnego Programu Profilaktyki,
 - c) zajęć edukacyjnych – zgodnie z obowiązującą podstawą programową,
 - d) konkursów z zakresu edukacji prozdrowotnej,
 - e) współpracy z pielęgniarką szkolną, PPP, CPiTU, Komendą Powiatową Policji w Malborku,
 - f) godzin do dyspozycji wychowawcy,
 - g) imprez sportowych, rekreacyjnych, zajęć rozwijających zainteresowania,
 - h) zebrań z rodzicami,
 - i) spotkań indywidualnych i grupowych z pedagogiem szkolnym oraz pielęgniarką szkolną,
 - j) spotkań ze specjalistami i praktykami w zakresie profilaktyki zdrowotnej,
 - k) wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli.

2. Opracowanie metod i form rozwijania działalności informacyjnej

- 1) Działalność informacyjna obejmuje upowszechnianie wśród młodzieży, rodziców i nauczycieli wiedzy na temat:
 - a) szkodliwości i konsekwencji zdrowotnych, osobistych i społecznych uzależnień,
 - b) mechanizmów powstawania uzależnień,
 - c) dostępnych form pomocy młodzieży zagrożonej uzależnieniem,
 - d) możliwości rozwiązywania problemów powodujących powstawanie uzależnień,
 - e) skutków prawnych związanych z naruszeniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
 - f) obowiązujących norm i zasad postępowania,
 - g) czynników chroniących młodzież przed demoralizacją.
- 2) Upowszechnianie tej wiedzy następuje poprzez:
 - a) upowszechnianie konkursów i akcji profilaktycznych na terenie szkoły,
 - b) realizację zajęć profilaktycznych aktywizujących uczniów,
 - c) motywowanie uczniów do udziału w pozaszkolnych imprezach, konkursach o charakterze profilaktycznym,
 - d) wystawiennictwo, gazetki szkolne promujące zdrowy styl życia,
 - e) projekcję filmów edukacyjnych,
 - f) rozmowy indywidualne i grupowe mające na celu przekazywanie informacji na temat korzyści wynikających z bycia wolnym od nałogów,
 - g) realizację zajęć z zakresu profilaktyki przez przedstawicieli Policji, specjalistów PPP i CPiTU,
 - h) udostępnianie informacji na temat „gdzie szukać pomocy?”,
 - i) udostępnianie informatorów, poradników i treści edukacyjnych dotyczących uzależnień,
 - j) edukację nauczycieli – przekazywanie informacji na temat szkoleń i warsztatów oraz zapraszanie specjalistów na szkolenia rady pedagogicznej.

3. Określenie zadań wszystkich pracowników szkoły w zakresie pomocy młodzieży zagrożonej uzależnieniem

- 1) Dyrektor szkoły:
 - a) realizuje zadania wynikające ze Statutu Szkoły,
 - b) monitoruje i odpowiada za realizację strategii działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych,
 - c) na bieżąco informowany jest przez wychowawców, nauczycieli i innych pracowników szkoły o podejmowanych przez nich działaniach wynikających z realizacji strategii,
 - d) podejmuje stosowne decyzje tak, aby każda interwencja była przeprowadzona z zachowaniem praw uczniów, jak i ich rodziców.

- 2) Nauczyciele i wychowawcy klas:
 - a) realizują działania profilaktyczne i interwencyjne określone w Szkolnym Programie Wychowawczym, Szkolnym Programie Profilaktyki oraz w planach pracy wychowawcy klasowego poprzez:
 - rozwijanie umiejętności psychospołecznych,
 - budowanie poczucia własnej wartości,
 - rozwój zainteresowań,
 - promocję zdrowia,
 - edukację ogólnospołeczną (w oparciu o ponadczasowe normy i zasady życia w społeczeństwie),
 - b) realizują zagadnienia dotyczące zapobiegania narkomanii w ramach przedmiotów, których podstawy programowe uwzględniają te zagadnienia,
 - c) uczestniczą w wewnątrzszkolnym doskonaleniu nauczycieli, kursach, szkoleniach i konferencjach z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów młodzieży oraz sposobów podejmowania wczesnej interwencji w sytuacjach zagrożenia uzależnieniem,
 - d) wykorzystują zdobytą wiedzę w pracy z młodzieżą i ich rodzicami,
 - e) dokonują diagnozy sytuacji wychowawczej, przejawów zachowań ryzykownych uczniów oraz sytuacji życiowej rodzin dysfunkcyjnych,
 - f) współpracują z pedagogiem, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, a także pielęgniarką szkolną w zakresie realizowania zagadnień profilaktycznych, wychowawczych i edukacji prozdrowotnej,
 - g) w sytuacjach kryzysowych podejmują działania zgodnie z ustalonymi procedurami.
- 3) Pedagog szkolny:
 - a) zapewnia pomoc psychologiczno-pedagogiczną młodzieży zagrożonej uzależnieniem, prowadzi indywidualne konsultacje, poradnictwo pedagogiczne,
 - b) przeprowadza systematyczną diagnozę w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących oraz czynników ryzyka:
 - ankiety dla uczniów, rodziców, nauczycieli,
 - obserwacje diagnozujące,
 - rozmowy kierowane,
 - konsultacje z wszystkimi pracownikami szkoły,
 - c) udostępnia młodzieży, rodzicom, nauczycielom i innym pracownikom szkoły materiały edukacyjne dotyczące profilaktyki uzależnień,
 - d) zainteresowanym udziela informacji o placówkach i organizacjach wspierających dziecko i rodzinę, punktach konsultacyjnych dla osób z grupy podwyższonego ryzyka uzależnieniem, dla osób współuzależnionych,
 - e) prowadzi zajęcia profilaktyczne, integracyjno-adaptacyjne, organizuje zewnętrzne imprezy o charakterze profilaktycznym,
 - f) organizuje i uczestniczy w wewnątrzszkolnym doskonaleniu nauczycieli, szkoleniach, warsztatach, kursach i innych formach zewnętrznego doskonalenia zawodowego,
 - g) współpracuje z dyrekcją szkoły, wychowawcami, nauczycielami i innymi pracownikami szkoły we wszystkich działaniach mających na celu redukcję zachowań ryzykownych młodzieży, w sytuacjach wymagających interwencji lub w sytuacjach wymagających udzielenia pomocy uczniowi, który znalazł się w sytuacji kryzysowej.
- 4) Pielęgniarka szkolna podczas pobytu na terenie szkoły:
 - a) udziela pierwszej pomocy przedlekarskiej na terenie szkoły uczniowi, który wymaga takiej interwencji,
 - b) wzywa pogotowie ratunkowe, jeśli wymaga tego stan zdrowia ucznia,
 - c) powiadamia dyrektora szkoły o każdej interwencji w sytuacji, gdy stwierdzi, że uczeń jest pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
 - d) współpracuje z pedagogiem w sytuacjach kryzysowych, wymagających udzielenia uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej lub podejrzewa, że uczeń ma problemy zdrowotne spowodowane zaniedbywaniem stanu zdrowia lub złym odżywianiem.
- 5) Pracownicy administracji i obsługi:
 - a) informują dyrektora szkoły lub pedagoga, wychowawcę, nauczyciela o każdej zaobserwowanej i wymagającej interwencji, sytuacji kryzysowej, w której uczestniczy młodzież.

4. Procedury postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń związanych ze środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, z uwzględnieniem zadań osób podejmujących interwencje

- 1) Każdy pracownik szkoły po uzyskaniu informacji o niewłaściwym zachowaniu ucznia powinien przekazać ją wychowawcy klasy. W szczególności dotyczy to informacji związanych z:
 - a) używaniem alkoholu,
 - b) używaniem środków wprowadzających w stan odurzenia,

- c) uprawianiem nierządu,
 - d) przejawianiem zachowań świadczących o demoralizacji (naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu karalnego, systematyczne uchylanie się od spełniania obowiązku szkolnego, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych, cyberprzemoc).
- 2) Wychowawca klasy po otrzymaniu jakiegokolwiek informacji, o której mowa w pkt. 1, zobowiązany jest podjąć następujące kroki:
- a) informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły,
 - b) wzywa do szkoły rodziców ucznia i przekazuje im uzyskaną informację,
 - c) przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności; w przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem,
 - d) w przypadku gdy rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, przekazuje sprawę pedagogowi szkolnemu, a ten pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję,
 - e) w przypadku gdy wykorzysta już wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkanie z pedagogiem i psychologiem szkolnym), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, przekazuje sprawę pedagogowi szkolnemu, a ten pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję.
- 3) W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki:
- a) powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy,
 - b) odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego, stwarzając warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie,
 - c) wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udziela pomocy medycznej,
 - d) zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły,
 - e) w przypadku gdy rodzice odmówią odebrania ucznia ze szkoły, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji – decyduje lekarz po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły,
 - f) w przypadku gdy uczeń będący pod wpływem alkoholu jest agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorznięcia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób powiadamia w porozumieniu z dyrektorem szkoły najbliższą jednostkę policji,
 - g) w przypadku ponownienia się sytuacji, w której uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, przekazuje sprawę pedagogowi szkolnemu, a ten pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję.
- 4) W przypadku, gdy nauczyciel znajdzie na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:
- a) zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje ustalić, do kogo znaleziona substancja należy,
 - b) powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły i wzywa policję,
 - c) po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.
- 5) W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk powinien podjąć następujące kroki:
- a) w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog szkolny, dyrektor szkoły) żąda, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży, ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją,
 - b) o swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa,
 - c) w przypadku gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję,
 - d) jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, przekazuje ją bezzwłocznie policji po uprzednim jej zabezpieczeniu.
- 6) W przypadku, gdy nauczyciel stwierdzi fakt popełnienia czynu karalnego przez ucznia powinien podjąć następujące kroki:
- a) powiadamia niezwłocznie dyrektora szkoły,
 - b) ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,

- c) przekazuje sprawcę, o ile jest to możliwe, wychowawcy klasy, pedagogowi szkolnemu lub dyrektorowi szkoły pod opiekę,
 - d) powiadamia rodziców ucznia – sprawcy o zdarzeniu i wzywa ich do niezwłocznego stawienia się w szkole,
 - e) w przypadku rozboju, kradzieży, włamania i uszkodzenia ciała lub gdy sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest znana, niezwłocznie powiadamia policję,
 - f) zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa.
- 7) Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego lub, który uległ wypadkowi na terenie szkoły:
- a) udziela pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń,
 - b) niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły,
 - c) powiadamia rodziców o zaistniałym zdarzeniu,
 - d) niezwłocznie powiadamia policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa lub ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
- 8) W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję.

5. Współpraca z rodzicami w zakresie działań wychowawczych, zapobiegawczych i prozdrowotnych oraz interwencyjnych

- 1) Formy współpracy z rodzicami w zakresie działań wychowawczych, zapobiegawczych i prozdrowotnych oraz interwencyjnych obejmują:
- a) wymiana informacji dotyczących postaw uczniów w odniesieniu do uzależnień,
 - b) wspólne poszukiwanie rozwiązań pojawiających się problemów,
 - c) analiza okresu rozwojowego młodzieży:
 - rozwój społeczny, emocjonalny,
 - potrzeby,
 - zagrożenia,
 - d) udostępnianie informacji o lokalnych placówkach i formach pomocy specjalistycznej,
 - e) udostępnianie rodzicom informatorów i poradników edukacyjnych.

6. Aktywny udział młodzieży w zajęciach profilaktycznych i w zajęciach umożliwiających, alternatywne wobec zachowań ryzykownych, zaspokajanie potrzeb psychicznych i społecznych

- 1) Systematyczne zajęcia profilaktyczne realizowane są przez:
- a) wychowawców klas, zgodnie z planem działań wychowawczych, w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy klasy,
 - b) nauczycieli przedmiotów, których podstawy programowe uwzględniają zagadnienia dotyczące zapobiegania uzależnieniom,
 - c) nauczycieli prowadzących zajęcia pozalekcyjne (zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, koła przedmiotowe, zajęcia sportowe)
 - d) pedagoga realizującego Szkolny Program Profilaktyki, zajęcia integracyjno-adaptacyjne i inne zajęcia profilaktyczne,
 - e) artystyczne instytucje pozaszkolne (spektakle, koncerty).

7. Dostosowanie treści i formy zajęć profilaktycznych do zachowań ryzykownych młodzieży oraz stopnia zagrożenia

- 1) Wybór przekazywanych uczniom treści oraz stosowanych form pracy odbywa się zgodnie z ich wiekiem, możliwościami intelektualnymi i percepcyjnymi. Podejmowane działania uwzględniają potrzeby danej grupy, związane ze stopniem zagrożenia uzależnieniem oraz występującymi aktualnie zachowaniami ryzykownymi.
- 2) Oceny sytuacji w tym zakresie dokonuje pedagog we współpracy z wychowawcami klas, nauczycielami, rodzicami oraz na podstawie zebranych informacji od uczniów całej szkoły.
- 3) W odpowiedzi na istniejące potrzeby, w szkole podejmowane są działania z zakresu profilaktyki pierwszo i drugorzędowej.

8. Edukacja rówieśnicza

- 1) W Gimnazjum nr 1 w Malborku edukacja rówieśnicza odbywa się pod nadzorem i przy koordynacji pedagoga i zaangażowanych nauczycieli. Polega na włączaniu uczniów do uczestnictwa w działaniach dotyczących profilaktyki uzależnień i odbywa się w formie:
 - a) aktywnej wymiany poglądów w trakcie zajęć profilaktycznych,
 - b) konstruowaniu przez uczniów scenariuszy, a następnie wystawieniu spektakli w ramach Malborskiego Przeglądu Spektakli Profilaktycznych, gdzie widownię stanowią inni uczniowie, a także oni sami są odbiorcami przekazu rówieśniczego,
 - c) uczestnictwa uczniów w ogólnopolskim programie MEN, we współpracy z Komendą Główną Policji PAT- Podaj Dalej,
- 2) Uczniowie szkoły modelują ponadto, pożądane postawy wśród uczniów, podejmując się różnorodnych inicjatyw na rzecz społeczności szkolnej i lokalnej:
 - a) organizowanie pomocy charytatywnej,
 - b) praca w formie wolontariatu,
 - c) pomoc koleżeńska,
 - d) uczestnictwo w zajęciach promujących zdrowy styl życia.

9. Sposób współdziałania pracowników szkoły ze służbą zdrowia i policją w sytuacjach wymagających interwencji

- 1) Sposoby współpracy pracowników szkoły z policją:
 - a) spotkania pedagogów, dyrektora szkoły z policjantami z sekcji do spraw nieletnich,
 - b) informowanie policji o zdarzeniach występujących na terenie szkoły, mających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia uczniów oraz przejawach demoralizacji,
 - c) współpraca w rozwiązywaniu trudnych sytuacji mających miejsce w szkole i poza nią,
 - d) organizowanie spotkań z zakresu profilaktyki dla uczniów i rodziców z udziałem funkcjonariuszy policji,
 - e) zgodnie z procedurami i metodami postępowania współpraca szkoły z Policją w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją a w szczególności narkomanią, alkoholizmem i prostytutką.
- 2) Współpraca ze służbą zdrowia:
 - a) zatrudniona w szkole pielęgniarka szkolna udziela pomocy w przypadkach nagłych zachorowań, zatruciu, złego samopoczucia, urazów,
 - b) podejmuje działania o charakterze profilaktycznym i informacyjnym, dotyczące zagrożeń uzależnieniami,
 - c) informuje o zachowaniach ryzykownych i wynikającym z nich niebezpieczeństwem zarażenia się wirusem HIV,
 - d) w przypadku nieobecności na terenie szkoły pielęgniarki, w razie konieczności dyrektor lub nauczyciel wzywa pogotowie ratunkowe.

10. Współpraca z różnymi instytucjami, w szczególności organizacjami pozarządowymi, wspierającymi działalność szkół i placówek w zakresie rozwiązywania problemów dzieci i młodzieży

- 1) Pracownicy szkoły w obszarze zapobiegania i interwencji wobec młodzieży zagrożonej uzależnieniem, niedostosowaniem społecznym współpracują z:
 - a) Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
 - b) Poradniami Zdrowia Psychicznego,
 - c) Komendą Rejonową Policji,
 - d) Sądem Rejonowym w Malborku, kuratorami sądowymi i społecznymi,
 - e) Rodzinnymi Ośrodkami Diagnostyczno-Konsultacyjnymi w Elblągu i Gdańsku,
 - f) Ośrodkami Pomocy Społecznej (MOPS, GOPS),
 - g) Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień,
 - h) Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
 - i) Ośrodkiem Kuratorskim dla Nieletnich,
 - j) Miejską Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - k) Instytucjami artystycznymi np. Teatrem Edukacyjno – Profilaktycznym we Wrocławiu, Teatrem Profilaktycznym KURTYNA w Krakowie.

11. Wspieranie dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem, rozwijanie ich poczucia własnej wartości oraz motywowanie do podejmowania różnych form aktywności, w tym aktywności pozaszkolnej, zaspokajających ich potrzeby psychiczne i społeczne, rozwijających zainteresowania i umiejętności psychospołeczne

- 1) W ramach opieki psychologiczno – pedagogicznej uczniowie mają możliwość korzystania z pomocy nauczycieli, wychowawcy, pedagoga i psychologów PPP, w celu rozwiązywania osobistych, szkolnych i rodzinnych problemów.
- 2) Organizacja pracy szkoły zapewnia uczniom możliwość zaspokajania potrzeb psychicznych, społecznych a także rozwój umiejętności i zainteresowań.
- 3) Wobec tych osób, u których zespół zjawisk psychicznych i oddziaływań środowiskowych stwarza wysokie prawdopodobieństwo powstania zależności od środków uzależniających oraz wobec uczniów, o których wiemy, że sporadycznie używają środków uzależniających, zagrożonych niedostosowaniem społecznym realizowane są następujące zadania z zakresu profilaktyki:
 - a) diagnoza psychologiczna i pedagogiczna problemu, w tym diagnoza sytuacji rodzinnej i szkolnej ucznia oraz jej monitorowanie,
 - b) indywidualne rozmowy z uczniami, opieka specjalistów szkolnych, organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
 - c) umożliwienie uczniom wszechstronnego rozwoju podczas zajęć lekcyjnych oraz godzin z wychowawcą, których tematyka dostosowana jest do potrzeb uczniów,
 - d) spotkania i zajęcia o charakterze profilaktycznym i opiekuńczo - wychowawczym, budowanie poczucia własnej wartości poprzez wsparcie indywidualne uczniów i rozwijanie umiejętności psychospołecznych poprzez udział w organizowanych zajęciach o charakterze socjoterapeutycznych,
 - e) organizowanie zajęć pozalekcyjnych zapewniających uczniom możliwość rozwoju zainteresowań i aktywnego spędzania wolnego czasu, w tym związanych z realizacją pomocy psychologiczno – pedagogicznej, również akcje profilaktyczne, konkursy, koła zainteresowań czy zajęcia sportowe,
 - f) organizacja zajęć warsztatowych prowadzonych przez specjalistów szkolnych oraz specjalistów z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej,
 - g) osobiste wsparcie, w tym motywowanie do podejmowania form aktywności alternatywnych do wszelkiego rodzaju zachowań, mających związek z uzależnieniami lub demoralizacją,
 - h) współpraca z rodzicami (opiekunami) w zakresie wymiany informacji, poradnictwo i konsultacje, podejmowanie działań wychowawczych oraz udzielania wsparcia rodzicom,
 - i) przekazywanie informacji dotyczących dostępnych form pomocy specjalistycznej,
 - j) nawiązywanie współpracy z instytucjami i organizacjami wspierającymi szkołę i rodzinę,
 - k) udzielanie uczniom wsparcia materialnego,
 - l) pomoc w rozwiązywaniu konfliktów z rówieśnikami (prowadzenie mediacji, negocjacji szkolnych i działań interwencyjnych wobec uczniów – współpraca nauczycieli, dyrekcji i specjalistów szkolnych),
 - m) organizowanie zajęć z zakresu doradztwa i poradnictwa zawodowego.

12. Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży oraz sposobu podejmowania wczesnej interwencji w sytuacjach zagrożenia uzależnieniem

- 1) Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli (WDN) w szkole uwzględnia tematykę profilaktyki uzależnień i odbywa się zgodnie z potrzebami szkoły oraz wewnątrzszkolnym planem doskonalenia zawodowego.
- 2) Zasadniczym celem podejmowanych w tym zakresie działań jest przygotowanie nauczycieli do realizacji zadań wynikających ze Szkolnego Programu Profilaktyki oraz Szkolnego Programu Wychowawczego. Służą temu również spotkania szkoleniowe, zespoły robocze w ramach programów realizowanych, we współpracy z instytucjami z otoczenia szkoły, działań na rzecz dziecka i rodziny.
- 3) Szkoła uczestniczy w:
 - a) programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie malborskim,
 - b) programie profilaktyczno – interwencyjnym „Fred goes net”, rekomendowanym przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii (program wczesnej interwencji wobec uczniów zagrożonych uzależnieniem).

13. Dokonywanie systematycznej oceny podejmowanych działań wychowawczych i zapobiegawczych

- 1) Systematyczna ocena efektów podejmowanych działań wychowawczych i zapobiegawczych odbywa się poprzez:
 - a) ewaluację skuteczności działań wynikających ze Szkolnego Programu Wychowawczego i Szkolnego Programu Profilaktyki,
 - b) analizy sytuacji wychowawczej sporządzanej cyklicznie przez pedagoga szkolnego,
 - c) analizę problemów i zagrożeń rozpatrywanych w czasie posiedzeń zespołów wychowawczych,
 - d) ocenę efektywności pomocy psychologiczno- pedagogicznej,
 - e) analizę postaw poszczególnych uczniów przy wystawianiu ocen zachowania.